

Vejledning til dansk/historieopgaven i 2.g (HISTORIE)

Hvad skal der være i din historieopgave?

1. Forside/Titelblad
2. Indholdsfortegnelse med sideangivelser
3. Indledning med indføring i emnet og problemformulering
4. Fremstillingen (opgavens indhold: fremstilling, analyse/undersøgelse, diskussion og vurdering) – med henvisninger, der dokumenterer oplysningerne
5. Konklusion
6. Henvisninger, noter og citationsteknik
7. Litteraturliste over den anvendte litteratur – alfabetisk ordnet efter forfatter
8. Evt. bilag fx kildeuddrag, billeder, udskrift fra internet, andet materiale (bilag vedlægges kun i det omfang at de skønnes absolut essentielle for at vurdere opgaven)

1. Forside/titelblad.

Forside med opgavens titel, elevens navn, skole og klasse

2. Indholdsfortegnelsen.

En fortegnelse med sideangivelse over de afsnit (hoved- og underafsnit) som du inddeler din opgave i. Formålet er, at læseren hurtigt kan danne sig et overblik over opgavens disposition samt finde rundt i opgaven.

3-5. Generelt om opgaven.

Hvordan kommer jeg i gang?

Det første du skal gøre er, at finde et emne i relation til de emner, som I har arbejdet med indtil videre i både 1.g og 2.g. Se I dine bøger, Danmarks og Verdenshistorien, dine noter og materialer i øvrigt og find et emne, der interesserer dig. Når du har et emne, er det

næste trin at søge litteratur. Her findes grundlæggende to modeller.

Den ene er den *systematiske* søgning, hvor i begynder med slå op i håndbøger fx leksikon om emnet, fortsætter på biblioteket med at finde bøger om emnet, undersøger relevante tidsskrifter og databaser fx faktalink på skoda og internettet. Alt sammen skal foregå efter en nøje tilrettelagt plan, hvor du har forberedt en række "søgeord", som gennemgås systematisk. Denne metode er naturligvis at foretrække, men den tager meget tid og stiller store krav til din evne til at søge og udvælge information. Derfor er der også udviklet en anden metode, mere enkel litteratursøgningsmetode, den såkaldte *tilbageskrueningsmetode*, som det kan anbefales, at du anvender. Når du har fundet et emne, er det næste trin at gå på biblioteket og søge på dit emne. Her skal du få fat i de nyeste bøger. Ideen er så, at bruge disse bøgers litteraturfortegnelse som udgangspunkt i din videre søgning.

Det er individuelt, hvordan man arbejder; men det er nødvendigt i en tidlig fase at udarbejde en grovskitse af en disposition. En god måde at komme i gang på er at stille spørgsmål til emnet. Begynd med at foretage en "brainstorm". Skriv alle de spørgsmål ned, som du kommer i tanker om. Inddel derefter spørgsmålene i over- og underspørgsmål (problemstillinger).

Problemformulering:

Herefter udarbejder du en sammenhængende problemformulering. En god problemformulering kan udformes på flere måder:

- a) *Den undrende problemformulering.*
Den undrende problemformulering tager som navnet antyder udtryk i en undren eller et paradoks. Fx Platons læremester Sokrates anses i dag for en af filosofihistories personligheder,

alligevel blev han henrettet af athenerne i 399 f. Kr. Hvorfor? Eller fx lagde Hitler aldrig skjul på, at et hans politiske mål var at indføre diktatur, men hvordan kunne det lade sig gøre at Hitler og nazisterne kom til magten i et af de mest civiliserede og kulturelt udviklede lande i Europa.

- b) *Den traditionelle problemformulering.*
Den traditionelle problemformulering findes i to versioner. Fælles for dem er, at de sigter mod at dække de 3 grundlæggende taksonomiske niveauer: det redegørende, det analyserende/sammenlignende og det diskuterende/
vurderende/perspektiverende.
- c) Den ene formuleres som regel som 3 spørgsmål fx:

Hvad var formålet med den nazistiske race- og jødepolitik?
Hvordan udviklede den nazistiske race- og jødepolitik sig 1933-45 og hvorfor?

Hvad var nazisternes ideologiske målsætninger?
Hvordan forsøgte nazisterne at realisere dem?
Lykkedes det? Og i givet fald hvorfor?

Den anden version formuleres på denne måde:

Redegør for nazismens udvikling 1919-1933
Undersøg årsagerne til nazismens fremkomst
Vurder Hitlers rolle i nazismens udvikling?

Redegør for synet på demokrati i antikkens Grækenland
Undersøg og diskuter det athenske demokratis stabilitet i det 4. årh?

Redegør for hovedtræk i den nazistiske race- og jødepolitik

Sammenlign og diskuter to historikers bud på årsager til Holocaust?

Redegør for baggrunden til den russiske revolution i 1917
Undersøg med udgangspunkt i Lenins "April-teser" bolsjevikernes mål og midler
Vurder hvorvidt den kommunistiske magtovertagelse i Rusland fulgte Lenins plan.

Husk at være omhyggelige med at få lavet en god problemformulering, idet den skal være styrende for resten af din opgave, altså for de emner, du behandler i opgaven. Med en god problemformulering er opgaven halvt fuldendt.

Herefter udarbejder I en *disposition*.

En disposition er et arbejdspapir, som danner grundlag for indsamlingen af viden. Alternativet er, at man læser uden at vide, hvad oplysningerne skal bruges til. Undervejs kan man så få nye ideer, som evt. kræver ændringer i dispositionen.

Når du skriver, skal du forestille jer, at du præsenterer opgaven for en, der kun har begrænset viden om emnet, og at du skriver for vedkommende læser i et fagligt og sagligt sprog. Med andre ord der må være sammenhæng i teksten, så udenforstående kan forstå den. Undgå hverdagsprog og slang.

Når du har indsamlet materiale og skrevet gode notater (med præcise oplysninger om hvilke sider, du har benyttet, samt bogens titel + forfatter), går du i gang med at skrive opgaven og besvare din problemformulering. Under opgaveskrivningen vil der ofte være behov for at inddrage yderligere materiale. Gør dig umage med at få oplysningerne placeret således, at der er en god sammenhæng i opgaven, og at opgaven udvikler sig, dvs. at du ikke skal afsløre resultaterne, før du har analyseret og argumenteret for dem. HUSK at en opgave kan opfattes som et langt argument.

Fremstillingen skal opdeles i relevante hoved- og underafsnit svarende til disponeringen af opgaven.

Sørg for at få en passende balance mellem hoved- og underafsnit i forhold til opgavens problemformulering.

Der skal være en klar sammenhæng mellem indledningens problemformulering, selve fremstillingen og konklusionen.

"Den røde tråd" i fremstillingen kan understreges ved at afslutte et afsnit med en lille overgang, der leder frem til næste afsnit.

Husk at have en bevidst kildekritisk tilgang (historisk metode) til de tekster m.m., som du bruger.

Her kan du benytte dig af nogle af de kildetekniske redskaber som er beskrevet i "Værktøjskassen", som du fik uddelt ved årets begyndelse ellers kan du finde en glimrende fremstilling på: www.his2rie.dk/redskaber.

Ad 3. Indledningen.

Indledningen skal indeholde:

- en kort **historisk indføring** og en **afgrænsning af emnet**
- og en **problemformulering**, hvor du gør rede for, hvad du vil undersøge i din opgave.
Problemformuleringen skal indeholde de 3 (taksonomiske) niveauer:
 - redegørelse**, hvor rammen om emnet bygges op
 - analyse/undersøgelse**, hvor opgavens centrale tema undersøges med henblik på
 - en diskussion og vurdering** af f.eks. årsager, følger, betydning
- I forlængelse af problemformuleringen beskriver du, hvordan du vil besvare problemformuleringen, dvs. opgavens opbygning.
- Herefter kan man evt. lave et metodisk afsnit, hvor I enten a) præsenterer en teori som du ønsker at anvende på kildematerialet, eller b) laver en kort præsentation og vurdering af de fremstillinger (bøger) du anvender i

opgaven og hvad man skal være opmærksom på i forbindelse med brugen af disse bøger.

Ad 4. Fremstillingen.

Her skal du **redegøre for, analyserer og vurderer de spørgsmål, som du stillede i problemformuleringen.**

Sørg for at besvare de stillede spørgsmål.

Du skal kunne bevæge dig på såvel et **redegørelsesniveau**, et **analyseniveau** og et **vurderingsniveau**.

Redegørelsen: Her bygges opgavens ramme op i form af faktuelle oplysninger. Redegørelsen skal ikke fylde for meget,

Redegørelsen skal dokumenteres i form af en henvisende fodnote (se nedenfor i afsnittet om fodnoter); men du kan normalt nøjes med nogle få brede henvisninger, som går på hele afsnit.

Analysen/ Undersøgelsen: Analysen er opgavens centrale del (fokus) og vil normalt fylde mest, den er grundlaget for opgavens diskussion og vurdering. Når du analyserer, f.eks. en tekst, undersøger du, hvordan teksten er bygget op, hvilke strukturer du kan få øje på - er der modsætninger eller sammenhæng i tekstens oplysninger og opbygning. Når du undersøger et emne, undersøger du forskellige sider af emnet belyst ved forskelligt materiale.

Sammenligning: her opregner du ligheder og forskelle mellem de undersøgte kilder eller fremstillinger og konkluderer på det. Til sidst i analysen/ undersøgelsen laver du en sammenfatning af de resultater, du er kommet frem til.

Vurderingen: I forlængelse af analysen laves en vurdering, f. eks. af en begivenheds betydning og følger på grundlag af en faglig diskussion. Analysen er grundlaget for den faglige argumentation; men for at få en kompleks faglig argumentation vil der normalt være behov for at inddrage yderligere materiale for at underbygge den faglige argumentation.

Diskussion er at sammenholde argumenter, der taler for og imod.

I forbindelse med opgavens analyse/undersøgelse og vurdering skal du være meget omhyggelig med at dokumentere oplysningerne i form af præcise henvisende fodnoter.

Ad 5. Konklusionen.

Opgaven skal afsluttes med et afsnit, hvor du sammenfatter din fremstilling, trækker linierne op og laver en afsluttende konklusion på de resultater, du er kommet frem til i din opgave. Husk at konklusionen skal give svar på de spørgsmål, som du har opstillet i problemformuleringen i indledningen. (Der kan evt. rundes af med et udblik over den videre udvikling e.l. – en perspektivering – men pas på de tomme floskler).

Ad 6. Fodnoter og citationsteknik.

Hver gang du anvender oplysninger fra en bog, internettet etc., som ikke må anses for almen viden (fx at slaget ved Dybbøl Mølle var i 1864, eller at Hitler kom til magten i 1933), skal du dokumentere, hvorfra du har din viden. Derfor laver du en fodnote. ANVEND KUN FODNOTER OG IKKE SLUTNOTER (foregår automatisk i Word, hvis I ikke piller ved noget). Denne type fodnoter kaldes en henvisende fodnote eller en litteraturhenvisning.

-Litteraturhenvisning: er en dokumentation af en oplysnings oprindelse med præcise oplysninger. I fodnoten skriver I:
a) Hvis det er en bog i henviser til:
forfatterens navn, titel, forlag, udgivelsessted, årstal og sidetal.

Fx Den danske historiker Karl Christian Lammers mener, at nazismen både er et særligt tysk fænomen og som en variant af fascismen.¹ (se nedenfor)

¹ Karl Christian Lammers: *Nazismens epoke. Førerstat, Volksgemeinschaft, Racekrig*, Schöneberg, København 2003, s. 12.

b) Hvis det er en artikel i et tidsskrift eller en antologi (samling af artikler):
forfatterens navn: "titlen på artiklen", bogen eller tidsskriftets navn, forlag, udgivelsessted, årstal og sidetal.

Fx Morten Bendix Andersen: "Fra frihedskamp til underholdningsshow. Ungarnshjælpens mange ansigter 1956-57", *Den kolde krig på hjemmefronten*, (red.) Klaus Petersen & Nils Arne Sørensen, Syddansk Universitetsforlag, Odense 2004, [s. 118-141], s. 119.

Første gang du anvender en bestemt bog, skriver du fodnoten fuldt ud jf. det ovenstående. Anden gang du anvender den samme bog eller artikel kan du nøjes med: **forfatterens efternavn, årstal, sidetal.**

Der findes en anden type fodnote, nemlig den forklarende fodnote. Heri kan du diskutere/uddybe problemstillinger/begreber eller uenigheder mellem forskere, der skønnes væsentlige, men ikke væsentlige nok til at indgå i brødteksten (altså selve opgaveteksten).

PS. Opgaven bliver ikke godkendt, hvis henvisende fodnoter (litteraturhenvisninger) mangler!!!

-Citationsteknik: Centrale tekststeder kan med fordel citeres ordret. De skal selvfølgelig bruges i argumentationen. Et **absolut krav** er, at de sættes i "**citationstegn**" og forsynes med en **henvisende fodnote**. Hvis du bruger en tekst meget i den faglige argumentation, kan du skifte mellem citat og parafrasering for at undgå, at fremstillingen bliver en "citatomosik".

-Billeder: det er fint med billeder i en opgave; men husk at billederne skal bruges i sammenhæng med teksten, dvs. de skal belyse et forhold i opgaven og ikke blot være til pynt. Husk at skrive hvad og hvorfra I har billedet.

Ad 7. Litteraturliste.

Litteraturlisten - ordnet alfabetisk efter **forfatterens efternavn** - er en fortegnelse over

alt det materiale, som du har **anvendt** i opgaven.

Du skal for hver **bog** angive: **forfatter, titel, forlag, udgivelsessted og udgivelsesår**

Fx Lammers, Karl Christian: Nazismens epoke. Førerstat, Volksgemeinschaft, Racekrig, Schöneberg, København 2003.

På samme måde med tidsskriftartikler:

Forfatterens navn, artiklens titel, tidsskriftet eller antologiens titel, redaktører (gælder ikke tidsskrifter), forlag, udgivelsessted, årstal, sider.

Fx Morten Bendix Andersen: "Fra frihedskamp til underholdningsshow. Ungarnshjælpens mange ansigter 1956-57", *Den kolde krig på hjemmefronten*, (red.) Klaus Petersen & Nils Arne Sørensen, Syddansk Universitetsforlag, Odense 2004, s. 118-141.

Internettet: Husk præcis www adr. samt forfatter og titel. Det er en god ide at vedlægge materialet som bilag.

(Materiale, som man henter på internettet, skal man være ekstra kildekritisk over for, da enhver kan lægge materiale ud).

Ad 8. Bilag.

Væsentligt kildemateriale, billedmateriale, statistisk materiale e.l., **som du anvender i opgaven**, men som er for omfattende til at indgå direkte i opgaven, kan vedlægges som bilag.

Bilag skal have litteraturhenvisning, de skal nummereres og bør ikke omfatte mere end 4-5 sider.

En opgave kan selvfølgelig skrives helt uden bilag.

EVALUERING.

I studentereksamensbekendtgørelsen står følgende:

3.1 Bedømmelsen af opgavebesvarelsen foretages af faglæreren/-lærerne og er en faglig helhedsvurdering.

I bedømmelsen lægges vægt på:
 – emnebehandling, herunder dokumentation
 – anvendelse af faglig viden og fagets/fagenes grundlæggende metoder
 – fremstilling, herunder kildeoplysning, noteapparat og litteraturliste.

Endvidere indgår det i bedømmelsen, om der er sammenhæng mellem den tidsmæssige ramme for opgaven og besvarelsens omfang og kvalitet.

Der gives én karakter, som indgår i fastlæggelsen af årskaracteren i faget/fagene.